

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafličeva ulica šte. 5.
Telefon šte. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SLOVESNA OTVORITEV TRGOVSKEGA DOMA V LJUBLJANI

Danes je bil svečano otvorjen Trgovski dom v Ljubljani ob mnogobrojni prisotnosti najodličnejših predstavnikov oblasti in gospodarskih ustanov

Ljubljana, 8. januarja.

Okrog pol 11. so se začeli v lepi in prostorni dvorani Trgovskega doma zbirati častni in povabljeni gosti. Dvorana se je polnila vedno bolj in je bila okrog 11.15 zasolena do zadnjega kotička. K slavnostni otvoritvi so prispele najodličnejše predstavniki naše javnosti, zastopniki vojske, polnoštevilno pa so bili zlasti zastopniki predstavnikov raznih naših gospodarskih organizacij, ustanov in korporacij. Med drugimi so prispele ban dr. Drago Marušič, podban dr. Otmar Pirkmajer, župan dr. Dinko Puc, divizijski general III. z našim delnikom št. 11111111, predsednik našega državnega sodišča dr. Rogina, rektor univerze dr. Šerko, bivši minister dr. Kramer, načelnik trgovskega oddelka pri banški upravi dr. Mar. predsednik trgovske zbornice g. Ivan Jelačin ml., banški svetnik dr. Andrejka, policijski upravnik dr. Guštin, dvorna dama g. dr. Tavčarjeva, prota Dimitrije Jankovič, glavni tajnik TOI dr. Windischer, načelniki gremijev vse banovine itd.

V foyerju je bila razpostavljena zlata spominska knjiga, v katero so se vpisali najodličnejši gostje in udeleženci proslave. Predstavniki naše javnosti so zavzeli prostore pod galerijo, kjer je bila postavljena tudi miza z razpelom in svečami. Med zbiranjem častnih gostov je na gale. rji igrala godba »Sloga«. Pokazalo se je, da je dvorana izredno akustična.

Točno ob 11. se je pripeljal škof dr. Rožman za asistenco, takoj nato je pa povzel besedo

predsednik društva »Trgovski dom« g. Ivan Jelačin st. ki je navzoče pozdravil z nastopnim govorom:

Velepoštovana gospoda!

Otvorjam današnjo svečanost otvoritve Trgovskega doma v Ljubljani in mi je prav prijetna in častna dolžnost, da bi prvi vrstni pozdravil bana dravske banovine g. dr. Drago Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, prevzvišenega knezoškofa dr. Gregorja Rožmana, zastopnika naše hrabre vojske, komandanta dravske divizije g. generala Bogoljuba III. č. župana stolnega mesta Ljubljane g. dr. Dinka Puc, dvorno damo g. dr. Tavčarjevo, rektorja dr. Šerka, predsednika našega državnega sodišča dr. Rogina in vse druge odlične predstavnike raznih državnih, avtonomnih in gospodarskih korporacij, ki so posetile našo današnjo slavnost.

Šestindvajsetega novembra l. 1905 je slovensko trgovsko društvo »Merkur« na svojem izrednem običnem zboru z odkritosrčno željo sprejel sklep, da bi se kmalu uresničila lepa misel, zgraditi v Ljubljani veličastno stavbo s ponosnim napisom »Trgovski dom«. Zbirali smo prispevke od leta do leta in končno uspeli in uresničili ta sklep. Naporno je bilo naše delo, svetovna vojna nas je prehitela in nam prekinila nadaljno delo, ki je našlo šele po vojni ponovno smer uresničenju našega ideala.

Z združenimi močmi in stanovsko zavestnostjo, zaupajoč v bodočnost našil sil in v stremeljenju po napredku je društvo »Trgovski dom« in ljubljansko trgovstvo s svojo poštvalnostjo ob krepki podpori domačih denarnih zavodov z velikimi žrtvami postavilo ta dom.

Ta ponosna naša stavba daje lepo streho čeli vrsti našim odličnim trgovskim organizacijam, služi pa poleg tega narodno politično najvišji svrhi, vzgoji našega trgovskega naraščaja, kar smo združili z domom trgovskih organizacij in gospodarskih korporacij šolsko stavbo, v kateri je stara gremialna trgovska šola dobila lepe in lastne prostore za vzgojo naše trgovske mladine. Želim, da bi vse organizacije, ki so dobile v domu zatočišče, procvitale in da bi naš trgovski naraščaj uspeval do najvišje mere strokovne izobrazbe ter se uveljavljal za bodoči važni poklic slovenskega trgovca.

Naj bo današnji dan zapisan v zgodovini ljubljanskega trgovstva z zlatimi črkami v trajen spomin složnega, idealnega dela in truda.

Pri tej priliki naj izrečem ustvaritelju načrta našega doma inž. arh. g. Vladimirju Šubicu za njegov trud in delo prisrčno zahvalo. Zahvalo izrekam tudi vsem ostalim društvenim funkcionarjem, posebno pa predsedniku Zbornice TOI g. Ivanu Jelačinu ml., ki je z izredno žilavostjo in spretnostjo zagotovil denarna sredstva za našo zgradbo, in vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri gradbi našega doma.

Enaka zahvala pripada tudi kiparju g. Lojzetu Dolinarju in prof. g. Mirku Šubicu za izvršene umetnine, ki krasijo naš dom.

Zahvaljujem se tudi graditelju našega doma mestnemu stavbeniku g. Miroslavu Zupanu in vsem ostalim domačim obrtnikom, ki so pokazali v vsakem oziru dovršenost in svojemu delu.

Predlagam, da se odpošljejo vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru, pozdravi ministrskemu predsedniku g. generalu Živkoviču, ministru trgovine in industrije g. Demetroviču, ministru za šume in rudnike g. inž. Dušanu Serneču ter g. ministru Šveglju.

Končno si dovoljujem prositi prevzvišenega g. knezoškofa, da opravi blagoslovne obrede v naši novi stavbi.

Škof dr. Rožman

Je nato blagoslovil novi dom, nakar je častil slovenskim trgovcem, češ, da je ta dom sezidalna stanovska zavednost in solidarnost, ki naj živi tudi nadalje v tem domu in naj tudi vse delo trgovcev služi le v blagostanje naroda, ki je daleč od kapitalizma. Iz tega doma bo prišel tudi novi trgovski rod, ki si bo svest odgovornosti pred Bogom ter bo na tem temelju tudi izpolnjeval naloge vestnosti poklica in poštenosti, tistih temeljev, ki bodo naše trgovstvo gotovo privedli do uspeha. Blagoslovlja tudi vse može, ki so postavili dom in vse pozne rodove, ki se bodo zbirali v novi palači.

Po škofovem govoru je godba intonirala državno himno, ki jo je občinstvo poslušalo stoje.

Nato je pa v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo spregovoril njen predsednik

g. Ivan Jelačin ml.

Spoštovana gospoda, dragi prijatelji!

Dogradili smo svoj dom — Trgovski dom! Veseli smo ga, radujemo se ga in srce nam utripa zadovoljstva in zadoščenja, ker je bilo naše delo venčano s tako lepim uspehom.

Ko je pred 25 leti vznikla misel, da si zgradimo lastni dom, je živelo naše trgovstvo po večini v malih razmerah, pa tudi stanovske vzgoje in močne organizacije ni bilo med nami.

Svetovna vojna je zavrla naše delo, pod svobodnim solncem naše Jugoslavije pa so se nam odprle vse poti razvoja in mogočnega napredka.

V početku mlade lastne države je bilo polno borb in trenj. Neurejenosti in upravi in gospodarstvu, vedno nove gospodarske krize in težkoče so silile našega trgovca, da se je tesneje oprijel svojih stanovskih organizacij, zavedajoč se, da je v združitvi in slogi moč. V težkih časih je rastla stanovska zavest in solidarnost.

Ko pa so postajale gospodarske razmere vse bolj urejene in je prišel naš trgovec živeti mirnejše življenje, se je opazilo v stanovskih organizacijah, da postaja delo v njih tudi mirnejše in tišje. In tako sem v l. 1928. smatral, da je nastopil trenutek, ko je treba krepko poseči vmes in uresničiti lepo misel zgradbe Trgovskega doma, ki naj bi našemu trgovstvu za vso bodočnost nudil zbirališče, središče organizatornega dela in obrambe, če bi bilo treba v morebitnih težkih časih.

Ko sem sklical prvi sestanek zastopnikov slovenskih trgovskih organizacij, sem našel polno razumevanje, dobre volje in pripravljenosti, da me poklicani trgovski krogi podpro pri izvršitvi našega načrta. Tako posamezniki kakor celotne organizacije in zavodi so mi pomagali pri težavnem delu. Hvala vsem!

In sedaj imamo — svoj dom, Trgovski dom! Nihče nas ni oviral pri gradbi tega doma. Postavili smo si ga v naši beli Ljubljani, v kulturnem in gospodarskem središču Slovenije. Naj bo v ponos našemu trgovskemu stanu in v vzpodbudo naši trgovski mladini, da bo tu njeno zbirališče, zatočišče in vzgojevališče. Naj hodi po tem potu za nami!

Naj nam danes pogled na zemljevid naše kraljevine Jugoslavije, ki se tako lepo dostojanstveno razprostira pred našimi očmi, daje trdno zavest, da smo živ sestavni del močne države, ki je po milosti božji obdarjena z vsemi bogastvi narave. In prav v tem trenutku smemo z upravičenostjo ponoviti besede slovenskega pesnika:

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava.

Za pridne nje lega najprava.

Išče te sreča, um ti je dan,

Našel jo boš, ak' nisi zaspan!

Široka pot je odprta marljivemu slovenskemu trgovcu po širni naši Jugoslaviji. Na stotine kilometrov obale našega Jadranskega morja odpira našemu trgovcu pot v daljni svet.

Naj ostane soliden glas našega trgovca, kakor je solidna ta stavba Trgovskega doma! Naj bo vedno v srcih našega trgovstva toliko ljubezni do naše domovine, kakor je bilo ljubezni v naših srcih, ki smo svojem stanu gradili ta dom!

Naj naša trgovska mladina sledi poštenim zgledom svojih voditeljev in naj se zaveda, da mora biti vedno vreden član svojega naroda in človeške družbe!

Trgovski dom naj bo trajna priča, da se slovenski trgovec zaveda visoke naloge v svojem narodu in svoji državi. Naš trgovec naj izpolnjuje tudi kulturne naloge, ker ne živi narod zaradi njega, temveč on zaradi naroda! In slovenski trgovec noče živeti samo za sebe in zaradi sebe, marveč hoče podati roko tudi vsem drugim, da živijo lažje poleg njega.

Naj postane Trgovski dom središče našega trgovskega življenja in družabnosti in naj bi se pod njegovo streho rodilo še mnogo lepih misli in izvršilo mnogo lepega dela na korist našega gospodarstva in naše domovine!

Po aplavzu, ki je sledil čestitkam predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, je vstal s svojega častnega sedišča

ban dr. Drago Marušič

in izpregovoril:

Ko otvarjate po 25 letnem težkem delu ta dom, Vam najiskrenejše čestitam in želim, da bi bil ta uspeh složnega dela tudi izpodbuda, da v slogi dosežete še večje uspehe v korist vsega naroda, banovine in vse države.

Po banovem govoru, ki so ga pozdravili navzoči z odobravanjem, je izpregovoril v imenu Ljubljane mestni

župan dr. Dinko Puc

ter povdarjal, da je bila tudi v težkih našemu narodu sovražnih predvojni časih slovenska trgovina vedno zavedna in samostojna. Zato je želela tudi ugled in spoštovanje po vsem svetu. Čast onim, ki so to našo trgovino organizirali na narodni podlagi. Ko so po vojni nastopili časi svobode, je naša trgovina postala še ekspanzivnejša kljub izgubi teritorija in nekaj časa še neurejenih razmer. A vendar je v novi državi trgovini zagotovljena lepa in velika bodočnost. Zato čestita celemu stanu k častnemu dnevu v imenu mesta Ljubljane.

Ko se je poseglo odobravanje po županovem govoru, je v imenu Gremija trgovcev za Ljubljano načelnik

g. Ivan Gregore

Velepoštovana gospoda!

Ljubljansko trgovstvo praznuje v letošnjem letu dvojni jubilej. Po petindvajsetih letih se je uresničila ideja zgraditve lastnega doma, drugi jubilej pa je petdesetletnica obstoja naše organizacije.

Veliko dela in truda je za nami, zaznamovati pa moramo tudi vidne uspehe v složenem in smotrenem delu ljubljanskega gremija. Ljubljansko trgovstvo se danes raduje, ko se otvarjajo vrata našemu domu, ki je kot najmočnejša finančna skupina pripomogel do popolne izpolnitve programa. Gremij trgovcev je na sestanku dne 5. septembra l. 1928 izrazil željo, naj se prične čim prej graditi ta dom, in s predsednikom Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivanom Jelačinom ml. sva realizirala rešitev vprašanja zgraditve Trgovskega doma. Ljubljanski gremij je v svoji idealni poštvalnosti tudi skrbel, da zagotovi našemu naraščaju lastne prostore.

Naj bo blagoslov, ki ga je podelil prevzvišeni škof našemu domu, istočasno namenjen tudi gremialni trgovski šoli, iz katere naj prihajajo trgovski vajenci in vajenke, dovršeni v izobrazbi za trgovski stan.

Pozdravljam današnjo otvoritev Trgovskega doma v imenu ljubljanskega trgovstva in se zahvaljujem vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do ustvaritve tega lepega doma. Želim, da bi pod njegovo streho naše delo rodilo obilo uspeha v blagor in procvit našega gospodarstva.

Po govoru zastopnika ljubljanskih trgovcev je globoko občuteno, temperament-

no izpregovoril predsednik trgovskega društva »Merkur«

g. dr. Windischer

Jeseni l. 1905 je bila v okolišču slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani po g. Ivanu Jelačinu sprožena srečna misel, naj se osnuje in zbira sklad za zgraditev Trgovskega doma v Ljubljani. Na uresničenje te lepe zamisli smo leta in leta čakali kakor na izpolnitev velikega obeta. V tej ponosni zgradbi je ta misel oživitvena na drugi osnovi, kakor nam je lebdela pred očmi v okrilju prve slovenske trgovske stanovske organizacije. Ob teh spominih in ob tej primeri prvotne misli s sedanjo živo resnico, sproščeni sentimentalne ožjivosti, prav od srca pozdravljamo lepo našo skupno hišo, ponosni, da smo zvesto čuvali dolga leta v svoji središčni misli. Pozdravljamo nov dom tem iskreneje, ker je iniciator tega načrta na čelu združbe trgovskih organizacij, ki so s skupnimi močmi postavile današnji Trgovski dom. Niso daleč od nas časi, ko je bilo Trgovsko društvo »Merkur« edini glasnik in besednik slovenskega trgovstva. V teku zadnjih petindvajsetih let smo iz te osnovne celice razpletli tesno sestavno mrežo po slovenski zemlji. Razčlenjeno našo trgovino prepleta danes že gosta organizatorna mreža in je društvo »Merkur« danes nekako kakor oče, ki le cel vrst zdravih sinov izroči gospodarstvu ter se veseli živahnega dela svojega roda.

Ko danes svečano otvarjamo Trgovski dom, izrekam v imenu društva »Merkur« našo resnično radost in se iskreno veselim tega lepega in znamenitega doma. Trgovski dom je mogočnica priča složnega dela in sporazumne stvarilnosti. O dejanski solidarnosti govori. Pripoveduje nam, da dober slovenski trgovski gospodar v svoji prizadevnosti ne pozablja na občestvo in njegove koristi. Naj ne bo med nami mrtvih duš in trhljih pogankov, ker mi prav posebno rabimo živih src in zelenih vej ter želimo, da bi Trgovski dom v svoje lepe prostore srečno zbiral našo trgovsko mladino, naše mlade trgovce in trgovske sodelavce ter da bi gospodarji in sodružniki v harmoničnem delu vodili našo trgovino od uspeha do uspeha v srečni bodočnosti.

Ko smo pred desetletji mislili na ustanovitve Trgovskega doma, si tudi najpogumnejši med nami ni mogli misliti, da se blagoslovitev in otvoritev izvrši v narodno tako všečnih prilikah. Tudi najgorenejši zastopniki misli, da bo iz društva »Merkur« neposredno izšel Trgovski dom, tudi tisti naši predniki, ki jih danes že pokriva sveta zemlja slovenska, bi bili brez ožjivosti na današnji svečani dan, ko bi se prebudili in videli, da nam je bilo dano postaviti si svoj dom v svoji svobodni državi pod zaščito narodnega vladarja in da naše slavije v Ljubljani odlikuje navzočnost viteškega zapovednika Dravske divizije naše hrabre jugoslovenske vojske. Naj božji blagoslov, izprošen danes po prevzvišenem našem škofu, zvesto čuva to središče in žarišče naše trgovine ter modro vodi prizadevanja naših trgovskih vodnikov tako, da bo stvarilno delo našega trgovstva množilo blagostanje našega naroda in krepko pripomoglo zagotoviti mu tiste smotne temelje, ki so nepogrešen pogoj za doseg velikih narodnih ciljev in za dovršitev poslanstva in zvanja, ki je zapisano in dano našemu narodu na trdi poti živga življenja.

Ko je govornik z vznemirjenimi besedami pozdravil komandanta dravske divizije generala III. č. kot zastopnika naše hrabre vojske, so se oglasili po vsej dvorani živahni živjo klici in bučni aplavz.

Nato je nastopil predsednik Zveze trgovskih gremijev

g. Josip J. Kavčič

in prečital svoj duhoviti govor:

Spoštovana gospoda!

To palačo je postavil idealizem, ta lepi in nežni čut naše duše, ki nas dviga iz vsakdanjosti, iz dnevnih brig in borb ter daje tako našemu življenju globlji smoter, srečo in notranje zadovoljstvo. Najprej je bila misel in le skromna sredstva. Ko pa se jim je pridružila neomajna volja in vztrajno hoteenje idealnih in poštvalnih moči, ki so svoja oseba naziranja in želje glede na »Trgovski dom« podredili disciplinirani složnosti, je zrasla iz tal mogočna zgradba. In našla so se tudi denarna sredstva in pomoč.

Bili so, ki so dali iz svojega duha in iz svojega mošnjička, bili so, ki so dali iz svojega duha, ali le iz svojega mošnjička, in bili so, ki so posredovali, da so dali iz društvenih imovin in tujega denarja. Kaj bi jih vrstil in tehtal po zaslugah, hvala jim vsem skupaj, ki so bili dobre volje in so pomagali, saj jim je gotovo vsem v največje zadoščenje, radost in notranjo zadovoljnost, ki jih preveča danes, na praznik otvoritve našega »Trgovskega doma«.

Velika in pestra je ta trgovska družina, ki je našla svoje zavetje pod krovom tega doma. Poleg strokovnih organizacij naše trgovine, ki naj pospešujejo težnje slovenskih trgovcev pri njihovem strokovnem udejstvovanju, imamo pod tem krovom tu-

brdelno društvo »Pomoč« in Trgovsko di naše socialne institucije. Trgovsko dobniško in podporno društvo za naše delavce, trgovske uradnike in sodružnike. Pod našo streho imamo tudi gremialno trgovsko šolo v Ljubljani, ki strokovno in kulturno vzgaja naš naraščaj, in našo matično trgovskih organizacij, našo prosvetno organizacijo, trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo. Tudi naša borza, barometer našega gospodarstva, se nahaja pod tem krovom. Tako se družijo in skupnem delu organizacije, ki pričajo, kako tesno sta povezana v življenju gospodarstvo in kultura, ki pričajo, da v človeških dušah ne more in ne sme zamreti idealno stremelje nje in da je treba združiti sebične težnje s težnjami po socialnem in kulturnem napredku svojega bližnjega.

V težkih časih, ki jih preživlja naše gospodarstvo, sta vera in upanje zgradila ta dom. To vero in upanje v lepše čase, ki morajo priti, naj imajo tudi vsi oni, ki bodo delali v tem domu. Mnogokrat bodo reševali naši gospodarski vodniki pod tem krovom pereča vprašanja našega gospodarstva. Vodi naj jih pri tem oni ideali zem, ki je vodil ustanovitelje naših prostevnih, socialnih in strokovnih društev in graditelje tega doma, da bodo tako s pravim gospodarskim delom služili tudi javnosti in najširšim plastem našega naroda z željo, da se po našem narodnem gospodarstvu dvigneta civilizacija in kultura vsega našega naroda, da pride blagostanje, ki ga prinaša le trdo in vestno delo, v poslednjem kmetijski koč in zadnji delavski dom, da nastopi zlata doba prave narodnega blagostanja.

Naj stoji naš »Trgovski dom« tu na zapadni meji kot mogočen branik našega jugoslovenskega narodnega gospodarstva, kot mogočen branik naše narodne jugoslovenske slege in zavesti. Kakor smo ponosni in zavedni Jugoslovani, tako smo trgovci prav zaradi naših mednarodnih kupčijskih zvez prvi pozvani, da sodelujemo pri mednarodnem zbližanju, pa naj bo zato naš dom tudi vez, ki bo vezala naš narod s svetom. Tako bomo lahko povzeli naši idealne in plemenite osebe, one misli z nami, da se ob spoznavanju zdravega in potrebnega nacionalizma vendarle lahko najdemo vezi, ki naj pospešujejo napredek in blagostanje človeške družbe v složen in mirnem sožitju.

S temi željami najiskrenejše čestitam kot predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo v imenu naših trgovskih organizacij in našega slovenskega trgovskega društva »Trgovski dom« k temu lepemu in pomembnemu prazniku. Naj bo blagoslovljeno delo društva »Trgovski dom« in vseh, ki bodo v njem delali!

Končno se je pa oglasil še zastopnik obrtnikov vse banovine in spregovoril v imenu Zveze obrtnih zadrug njen načelnik

g. Josip Rebek

Ob velicopomenbi slavnosti, ko se otvarjajo vrata svetlišča ljubljanskega trgovstva, čestita tudi obrtnik kar najiskrenejše svojim stanovskim tovarišem. Naj bo to svetlišče žarišče gospodarstva, kulture in napredka naših trgovskih gospodarjev. Večno naj plava duh nesebičnih stvariteljev tega hrama nad slehernim, ki išče zatočišča, utehe in pomoči pod njegovim krovom. Spomenik ponosa in samozavesti slovenskega trgovca združuj v sebi vse nesebične sodelavce, vzgajaj mladino v sposobnega, narodno zavednega, jugoslovenskega, trgovskega gospodarja. Nam obrtnikom pa bodi zgled, da zraste tudi za naše stanovske potrebe čimprej veren drug in pobratim Obrtni dom v Ljubljani.

Po teh slavnostnih govorih se je zahvalil predsednik Trgovskega doma g. Jelačin st. gostom za obisk in jih povabil k ogledu palače, ki smo jo opisali na drugem mestu. Lepa svečanost je bila končana točno ob polodnev.

Brezposelnost v Ameriki

Washington, 8. januarja. Po zbranih podatkih komisije za pobijanje brezposelnosti v Zedinjenih državah je v Ameriki 4-5 milijonov brezposelnih. Poročilo komisije naglašja, da je šele spomladai pričakovati izboljšanja. V industrijskih krogih sodijo, da znaša število brezposelnih najmanj šest milijonov in da se tudi spomladai ne bo zboljšal položaj, ker je industrija v najtežji krizi in je malo upanja, da bi se v tej kratki dobi položaj na svetovnem trgu izpremenil.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.765, Berlin 13.46, Bruselj 7.8905, Budimpešta 9.8877, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.12 do 797.12 (795.62), London 274.55, Newyork 56.345—56.545 (56.445), Pariz 221.98, Praga 167.22—168.02 (167.62), Trst 295.06—297.06 (295.06).

INOZEMSKA BORZE.

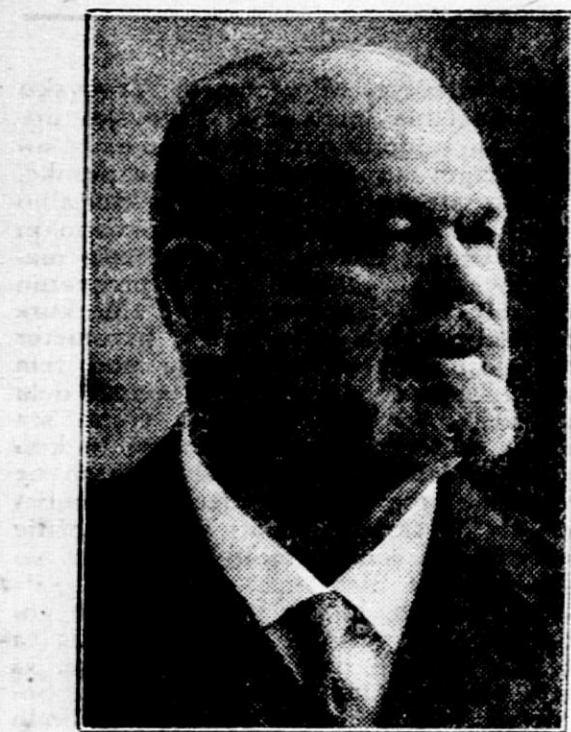
Curih: Beograd 9.1260, Pariz 20.255, London 25.0525, Newyork 516.035, Bruselj 72.00, Milan 27.01—27.015, Madrid 54.70—54.60, Amsterdam 207.70—207.725, Berlin 122.82, Dunaj 72.60, Sofija 3.7325, Praga 15.295, Varšava 57.85, Budimpešta 90.225, Bukarešta 3.0625.

Dvojni jubilej Frana Krapeša

45 letnica samostojnega obrtništva in 40 let od otvoritve prve slovenske kavarne v Ljubljani

Ljubljana, 8. jan. Kar dvojni jubilej praznujejo danes »ata živilic in prav nič se ne bojimo, da bi nam ta odlični predstavnik našega obrtniškega stanu zameril, da smo ga označili s tem častnim imenom, ki je zanj najbolj značilno. Pred 45 leti je postal g. Fran Krapeš samostojen obrtnik, pred 40 leti je pa otvoril prvo slovensko kavno v Ljubljani. Kdo ne pozna tega plemenitega, dobrega in požrtvovalnega moža? Če bi razdelili prebivalce našega mesta po popular-

nosti in priljubljenosti, bi morali uvrstiti našega jubilarja med prve. G. Fran Krapeš je bil rojen na novega leta dan 1864 v Dolnji Otlici pri Ajdovščini. Mlada leta je preživel doma na posestvu, v šolo ni hodil, ker je v bližini ni bilo. Kot 11letni deček je šel v Gradec, kjer se je učil mizarstva. Bil je pa premlad in prešibak za mizarstvo in zato se je šel učiti čevljarstva obrti. Učil se je tri leta in dve leti je bil čevljarški pomočnik v Gradcu. Kot 19letni mladenček je prišel 1. 1883 v Ljubljano in delal je v čevljarini Štanzner in pri čevljarju Kunstu. Do leta 1886 se je osamosvojil in otvoril trgovino s čevlji na Šentjakobskem trgu. Vstopil je takoj v Sokola in v požarno brambo. Pri velikem požaru starega gledališča je že prav pridno gasil. Iz požarne brambe so ga pa izključili, ker sta zahtevala s Perdanom slovensko komando.

mosti in priljubljenosti, bi morali uvrstiti našega jubilarja med prve.

Trgovino in čevljarstvo obrt je opustil naš jubilar pred 40 leti ter prevzel restavracijsko delo na Bregu, obenem pa otvoril kavno v I. nadstropju v hiši pri čevljarjem mostu. To je bila prva slovenska kavnarna v Ljubljani. Od tam se je preselil in prevzel kavnarno pri Fischerju na Kongresnem trgu, kjer je ostal do potresa. Ob potresu je napravil kavnarno v Zvezdi kar pod kostanj, postavil je barako, ki jo je

posameje povečal in udobneje opremlil ter ostal v nji skoraj tri leta. Naposled je prevzel v novi Pongratzovi hiši kavnarno, v kateri so se zbirali takrat vsi narodno čuteči ljubljanci in nad katero se je zalesketal prvi samoslovenski napis »Narodna kavnarna«. Kot Sokol je dal vedno za sokolske prireditve konje na razpolago. Radi so ga imeli celo Nemci in šli so mu toliko na roke, da so mu dovolili uporabljati takratno jahalnico, kjer se je učila naša mladina jahati. Poleg kavarne je otvoril g. Krapeš tudi gostilno »Zlatorog« v Gosposki ulici.

Predalec bi zašli, če bi hoteli prikazati javnosti jubilarstvo plemenito srce. Podpiral je in še podpira razna dobrodelna društva, imel je vedno polno dijakov na hrani in z njihovo pomočjo je lepo izpopolnil kot samouk svojo izobrazbo. Septembrski dogodki leta 1908 so spravili tudi njega na zatožno klop. Toda priče so izpovedale ugodno zanj in kazensko postopanje proti njemu je bilo ustavljeno. Ko so nosili demonstranti nemške napisne table v Ljubljano, jih je namreč g. Krapeš navdušeno pozdravljal s klici »živili«. In takrat se ga je prišlo to častno ime, pod katerim je znan širom dravske banovine. Med vojno je bil pri Rdečem križu, kateremu je dal na razpolago konje in vozove za prevažanje ranjenec. Dodeljen je bil tudi komisiji, ki je kupovala konje in z majorjem Riedererjem in ritmajstrom Talbarjem je prehodil vso deželo. Povsod je posredoval v prid našim ljudem in dosegel je marsikaj. Vnovčevalnica ga je poslala tudi na Dunaj, kjer je prevzel tudi mnogo konj za naše kmete.

Ob prevratu je bil kot agilen sokolski delavec vedno prvi pri delu za skupnost, pomagal je na kolodvoru pri transportih in storil takratni narod vladno mnogo uslug. Prevzemal je konje in jih pošiljal na dirkališče v Tivoliju, od tam pa proti Zagrebu in Beogradu. Kot vnet Sokol se je udeleževal vseh sokolskih zletov in bil je tudi v odboru za sprejem takratnega regenta Aleksandra. Poleg blagega srca in za siromake vedno radodarne roke odlikuje jubilarja tudi globoka ljubezen do jugoslovenskega naroda in do vseh Slovanov. Gosp. Krapeš je mnogo potoval. Bil je v Afriki, Franciji, Španiji, Švici itd. Pozna ga vsa Ljubljana, pa tudi širom države ima mnogo dobrih znancev in prijateljev. V Ljubljani biva že 48 let.

Marsikaj bi še lahko povedali o jubilarstvu plodnostnem delu, toda g. Krapeš je skromen in še to, kar smo po svoji dolžnosti povedali o njem, se mu bo zdelo preveč. Vemo pa, da mu vsa skromnost ne bo prav nič pomagala in da bo moral sprejemati čestitke ter izraziti spoštovanja in hvaležnosti od vseh strani. Številnim jubilarjem prijateljem, znancem in čestitcem se pridružujemo od srca tudi mi in kličemo g. Krapešu: Še mnoga leta!

Besedo imajo naši čitatelji

Uboga „Tosca“

Mojster Puccini se bo bržkone pričel v bližnjih dneh meseca januarja anno Domini 1931 preobračati v grobu. In kaj bi se ne! Pomislite: njegovo ubogo dete, »Tosca«, je pričela upravo ljubljanske slovenske opere kruto preganjati! Trikrat zaporedoma — reči in piši: trikrat — so že napovedali časopisi in radio prihod »Tosce« v opero, a vse trikrat so jo spet naglasi. Čudno to — v Ljubljani, slovenski prestolici, ki sicer zelo čista italijanska operna dela, posebno pa še Puccinijeva.

Pa za Ljubljance, ki jih je »Tosca« že tolikrat ogrevala in jim razvnela srca, to še ni tako huda zadeva, če se, recimo, trikrat po vrsti radi »obolelost« tega ali onega gled. člana, odzove tako klasično delo, kakor je »Tosca«. Ljubljanci se poživljajo na to! Toda naj si g. pri upravi opernega gledališča, ki je vendar narodno, ljudsko, ne mislijo morda, da je Puccini napisal »Tosco« samo za stoprocentno ljubljancem! Kaj šel! Tudi deželani bi včasih radi videli in slišali še kaj drugega, ne samo Grofio Marico, Mascotte, Utopljence i. dr. Pa je stvar taka: Napredni radio-zvočniki (abonirani, prosim!) razglase vsakrize po milijih slovenskih vaseh in trgih v ponedeljek dne 4. t. m. ob 10. zvečer preseljavajo vest, da bo na dan sv. Treh kraljev, to je 5. t. m. ob 8. zvečer ljudska predstava po znanih cenah, Puccinijeva »Tosca«. In si mislijo naivni deželani: dvakrat so nas že potegnili za nos s »Tosco«, tretjič gre radio. Ampak vseeno — poskusimo. Saj nekateri so jo že slišali, to opero, ampak zanimaja jih nova zasedba z g. Thierry-Kavčnikov, odlično mezo-sopranistko, kako bo kreirala za sopran napisano »Tosco«. In se napotijo v Ljubljano. Ta »razjaza« je seveda zvezana z nemalimi stroški. Ko pridejo okrog pol osme pred operno hišo, pa je vse temno — »Tosca« ne bo, pripovedujejo študentje, ki se jih je nekaj zbralo pred vhodom. In naši mili deželani spet odidejo — z dolgim nosom. Kaj pomagajo, če se kdo izmed njih pridruži, da ne gre nikdar več na liti — saj ga nihče ne sliši! — Gospoda, kdo je pri tem kriv: Puccini, »Tosca«, radio ali gospodje od uprave opernega gledališča?

Nашa himna in naš radio

Ze dolgo sem pričakoval, da se bo kdo spomnil v tem ali onem listu naše — kukavice, posebno sedaj, ko začenjamo novo leto, ko moramo seči v žep in odriniti zahtevano naročnino za radio.

V prvi vrsti mislim na našo himno ob zaključku vsakodnevnega radioprograma. Prav lepa je in ponosni smo lahko na njo prav vsi Jugoslovani, ako je podana dostojno in primerno naslovu; a nad tako škandaloznim izvajanjem iste, kot jo čujemo vsak večer v ljubli, radiu, se moramo zgražati! Če že nečemo radi sebe, glejmo vsaj, da popravimo čimprej ta nacionalni greh radi tujine, ki pač lahko po njenem tako »odličnem« izvajanju v vodilnem kulturnem žarišču popolnoma pravilno sodi o našem tolikem — jugoslovanstvu. Ne samo v besedah — tudi v dejanjih pokazimo svetu, kaj in kje smo!

Pa še mimogrede nekaj o programu. Ze nečetokrat je bilo govora o enostranosti istega v R. L. Seveda se je vsaka taka, tudi dobro misljena kritika sprejela vedno je kot politično mnenje kakšne stranke, zato ni imela uspeha. Kljub temu, da se je vedno povdajala nepoštenost pri sestavi programa. Smo občutili in čuli le — ene strune. Ne bi zato zopet danes načeljal tega vprašanja, ker sem prepričan, da bi bilo to brezplodno, ko ne bi čul, da ni tako »zanimiv« in vsestransko pester program danes vseh celo že mnogim cenj. poslušalcem iz cerkvenih krogov, kar bi morda lahko potrdila tudi cenj. uprava R. L. ter tudi prodajni oddelke R. L. v Ljubljani. Vsi vemo, da ima vodstvo R. L. mnogo denarnih težav pri neznanem številu naročnikov in da je težko sestaviti z takimi denarnimi možnostmi zadovoljiv program, vendar mnogokrat plačuje naravnost ministrsko razne »sodelavce«, ki niti od dake niso za — radio! Tudi razna zvonjenja, ki jih zadnje čase prav pridno prenaša naša kukavica — pa to iz ljubljanskih cerkva ali iz St. Vida — nimajo nič kaj primernege mesta (meščani so ga sili že čez dan, na deželi pa še ni toliko naročnikov). Dalje čujemo ob nedeljah razne podeželske zборе (nev. in godbene). Tudi tu veča samo enojna mera! Mislim, da bi se našo tudi v dru-

gih društev izven Prosv. Zveze dobrih izvajalcev, ki bi gotovo, mnogokrat bolje izvedli program nedeljskega popoldneva.

Sedaj pa še skromno vprašanje: Ali se ne bi dalo kako poiskati stikov vodstev P. Zveze, ki vodi program R. L., z vodstvom ZKD v svrhu sestave vsestranskega prosv. programa naše R. L.? Druga obletnica 6. januarja je že tu! — Zopet naj govore dejanja! Obe prosv. kult. organizaciji nam bo ta garancija resničnega dela na polju radio izobrazbe in s tem korakom si ne bo dala R. L. le pečata zmisla za pravo pozitiv. jugoslov. stvar, pridobila bo tudi novih naročnikov iz vseh vrst, ki jih želimo danes naši R. L. čim več!

Upajmo, da te vrstice ne zadenejo na gluha ušesa cenj. vodstva R. L. Saj vemo, da je i njihova želja čimprej izboljšati radioprogram.

Radio naročnik.

Telefonska naročnina

Telefon ni samo drag, temveč je treba tudi naročnino zanj plačevati za pol leta naprej. In sicer je treba plačati tako točno, da vam telefon odklopijo že na Novega leta dan ali pa 1. julija zjutraj, če ste pozabili prej poslati denar za prihodnjega pol leta.

Zadnjič po tistem snegu, ki je potrgal mnogo žic, pa telefonska uprava ni tako hitela, kakor pri izirjevanju in odklopijanju, saj je bil marsikaj naročnik kar celih 14 dni brez telefona. Pri plačevanju plina in elektrike odjemalci plača le toliko, kolikor porabi elektrike ali plina, časopisi tudi računajo naročnino od tistega dne, ko je plačana, za celo dobo, ki smo za njo poslali čenar, in tako seveda delajo tudi vsi trgovci. Ko smo pa bili naročniki celih štiriinajst dni brez telefona, pa zato nismo dobili nobene odškodnine in teh štiriinajst dni tudi ni nikjer odračunjenih. Po pravici bi bilo, če bi se teh 14 dni priračunalo k šestim mesecem, a zgodilo se je, da so telefonski uslužbenci kljub tej izgubi in škodi naročnikov postopali prav tako točno in strogo, kakor bi bil telefon funkcioniral vse dni. Prosimo torej direkcijsko pošto, telegrafa in telefona, naj to zadevo malo premisli.

Naročnik telefona.

Prošnja mestnemu načelstvu

Cesta na Rožnik, priljubljeno šetališče mnogih mestnih občanov ter glavna prometna cesta za severni del Rožne doline, je nujno potrebna regulacije. Osebito potrebna je naprava hodnika med vilo g. Korčičana in Svetlevo ulico. Na tem delu ceste, kjer hodnika sploh ni, je cesta tako ozka, da pride občinstvo neposredno v kontakt z različnimi vozili, ki ogrožajo osebno varnost. Ob slabem vremenu se ni mogoče ogniti avtomobilom, katerih je vedno več in ki te obirajo s cestno brozgo od nog do glave. Naprava hodnika v omenjenem delu mesta bi bila zvezana z malenkostnimi stroški.

Ko se bo letošnje pomlad kopalo na Rimski in Tržaški cesti za cestno železnico, bo ostale na tisoče voz izbornega cestnega materiala, od katerega naj bi se en del uporabil za regulacijo Ceste na Rožnik. Do tega časa pa naj bi mestno načelstvo dobilo dovoljenje za uporabo sveta v svrhu razširjenja ceste od posestnikov g. Perlesa na g. Breznika. Priporočljiva bi bila tudi razširitev te ceste med Rutarjevo ul. in Korčičanovo vilo, ker je za vedno rastoči promet preozka.

Dalje raj mestna vrtnarija zasadi zopet breze na onih krajih, kjer jih manjka. To drevo sicer ni posebno odprno, pač pa je za drevored najljepše. Direkcija državnih železnic naj bi po možnosti razširila zatvornice ob začetku ceste na Rožnik, ker je za promet na tem kraju mnogo preozka. Železnico pasira na tej cesti dnevno na tisoče ljudi in stotine vozil in je vedno nevarnost, da se pripeti nesreča.

Gospode avtomobiliste pa prosimo, naj imajo posebno ob slabem vremenu napram pešcem, ki niso srečni posestniki avtomobilov, malo več obzirnosti vsaj dotle, da bo mestna občina uslišala našo upravičeno prošnjo.

Prizadeti.

Zimskosportne prireditve

v nedeljo in prihodnjo nedeljo

a) SMUSKE PRIREDITVE

11. januarja. Klubski dan, prireditve raznih klubov za klubska prvenstva. Medklubsko stafetno tekmovalje na 30 km. — Runolist, Zagreb.

18. januarja. Vztrajnostna tekma na 30 kilometrov za prvenstvo Dravske banovine na Pohorju in istočasno za prvenstvo Mariborskega podsaveza v prireditvi MZSP Maribor. Medklubsko patrolno tekmovalje v smuku na 10 km: Sljeme, Zagreb.

Medklubska stafetna tekma na 24 km in propagandna skalalna tekma na Jesenicah: SK Bratstvo.

Medklubska tekma v smuškem teku na 18 km in prvenstvo kluba v Ljubljani ali na Planici: SK Ilirija.

Medklubska tekma v smuških skokih za prvenstvo Ljubljane v Ljubljani: Smuški klub Ljubljana.

b) SMUSKI TECAJI

V Kranjski gori v času od 11. do 18. t. m. pod vodstvom saveznega nastavnika g. Hinka Širčija, ki bi se bil moral vršiti že v času od 6. do 15. t. m., pa je bil preložen na termin radi nepopolnivega vremena. Teda j za začetnike in one, ki se žele izpopolniti v terenu.

Pri Sv. Križu nad Jesenicami od 15. do 25. januarja pod vodstvom saveznega nastavnika g. Jože Pogačarja. — Prijavnina Din 100.—, celodnevna oskrba Din 55.—.

V nedeljo, 4. t. m. radi neugodnega vremena ni bila možna izvedba raznih napovedanih prireditev, tako je n. pr. morala odpasti skalalna tekma z toznanjskimi gosti

na Bledu in se je vršila v težavnih snežnih prilikah le mladinska tekma SK Ilirije v Ljubljani. Prav tako je odpadla tudi za 6. januarja napovedana prireditev Smuškega kluba Bohinj, vztrajnostna tekma na 30 km.

Vremenske prilike so se 6. januarja obrnile in je namesto juga nastopil sever, tako da je smuka ugodna sedaj večinoma povsod, kjer je le količjak snega. Ponovnega juga ni pričakovati. JZSS.

Gleichenberški

Konstantinov
vrelec

Emin
vrelec

Sijajen učinek pri katarjih
v zalogi: A. Šarabon, Ljubljana

Sokol na Viču

Sokol na Viču je imel na praznik, dne 6. t. m. svojo I. glavno skupščino po reorganizaciji sokolstva v Jugoslaviji. Lep obisk članstva je pričal, kako veliko zanimanje vlada za sokolstvo v viški občini. Točno ob pol 10. dop. je otvoril starosta br. Jože Mesec glavno skupščino, pozdravil vse navzoče, zlasti pa odposlanca župnega starešinstva podstarosta br. Milka Krapeža. Po uvodnih formalnostih je brat starosta najprej prečital poslanico starešinstva SKJ, nakar se je v jedrnatih besedah spominjal vseh glavnih dogodkov minulega leta, zlasti pa je povdajal drugo obletnico 6. januarja za napredek in prepored naše države. Društveno delovanje je bilo prav zadovoljivo, finančno stanje društva ugodno, za kar gre zahvala skrbnemu blagajniku br. Paternostu. Glavno pažnjo je posvečal Sokol prenovljenju sokolske telovadnice, ki je okusno prenovljena in napravi najugodnejši utis. Vse društvene prireditve so bile na višku in je bil obisk od strani občinstva nadvse časten.

Namesto odstopivšega tajnika br. Mikliča je prečital tajniško poročilo brat starosta. Iz poročila posnemamo, da je bilo društveno delovanje vse leto dokaj živahno. Društvo šteje okrog 580 članov. Po odbitvi tajniškega poročila je br. Miklič podal izjavo glede svoje demisije kot društveni tajnik. Skrbno in obširno sestavljeno blagajniško poročilo je podal blagajnik br. Paternost. S prenovljenjem sokolske telovadnice se je dolg na domu sicer zvišal, je pa finančno stanje napram letu 1929 ugodnejše.

Načelniško poročilo je prečital podstarosta br. Bruno Borštnik. Društveni načelnik br. France Antosiewicz je med letom zaradi bolezni odstopil, ter je prevzel vodstvo telovadbe br. podstarosta, kateremu je stal ob strani 11-članski prednjaški zbor. Telovadba je v prvi polovici leta močno trpela, redno pa se je pričela telovadba vseh oddelkov takoj po vsesokolskem zletu v Beogradu. Društvo se je udeležilo vsesokolskega zleta, župnega zleta v Ljubljani ter prireditve bratskih društev. Letni javni nastop je izostal, vršila pa se je 30. novembra slavnostna akademija, ki je v vsakem pogledu lepo uspela. Končno je br. Borštnik podal nekaj smernice za leto 1931 v tehničnem oziru ter priporočal članstvu pridno posejanje telovadbe in štedenje za sokolsko olimpijado leta 1932 v Pragi. Občni zbor je med splošnim odobravanjem izrekel br. Borštniku iskreno zahvalo za njegov trud v telovadnici.

O prosvetnem delu je poročal prosvetar br. Pavel Borštnik. Storilo se je na tem polju mnogo, kljub raznim hibam in zaprekam od strani posameznikov. Vršila so se predavanja, gledališke igre za odrasle in mladino, razni zabavni večeri ter prosvetna šola za novo pristopivše člane. Društvo je imelo pevski, orkestralni in dramski odsek. Društvena knjižnica se sedaj preureja ter bo v najkrajšem času dostopna članstvu in javnosti.

V imenu revizijskega odbora je podal izčrpano poročilo revizor br. Mirko Knez, ki je pohvalil delovanje društvene uprave z željo, da bodi vse delovanje usmerjeno le k napredku in procvitu Sokola na Viču.

Po poročilih društvenih funkcionarjev je pozdravil zborovalce župni podstarosta br. Milko Krapež. Dotaknil se je poročil društvenih funkcionarjev, pohvalil njihovo požrtvovalno delo ter jih boril k nadaljnjemu še intenzivnejšemu delovanju za propeh Tyrševe ideje. Govor br. Krapeža je bil z odobravanjem sprejet.

Sledili so predlogi župnemu starešinstvu glede izpopolnitve društvene uprave in imenovanja članov društvenega razsodišča, nakar se je pričela mestoma zelo živahna debata glede nadaljnjega društvenega delovanja. Mnogo bratov je podalo več koristnih nasvetov, ki so bili soglasno sprejeti in katera bo skušala društvena uprava tudi uresničiti. Končno se je br. starosta zahvalil vsem zborovalcem in ob 12. uri zaključil skupščino.

Radionrogram

Petek, 9. januarja.

12.15: Plošče (soloinstrument — zbor iz oper); 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Radio orkester; 18.30: Dr. Reya: Vremenslovijske; 19: Dr. Lovro Sušnik: Francosčina; 19.30: Gospodinjska ura (gospodinjska šola v šiški); 20: Prenos iz Beograda: Jugoslov. večer; 23.30: časovna napoved in poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 10. januarja.

12.15: Plošče (mešan program); 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče; 17.30: Plošče; 18: Viktor Pirnat: V dolini gradov (Gradova, Rupert vrh in Poganci); 18.30: Radio orkester, klavir in harmonij; 19.30: Ga. Orthaber: Angleščina; 20: B. Horvat: Filmska kultura; 20.30: Valčkova ura, izvajajo radio orkester; 21.30: Mirko Jelatin poje operetne arije in šlagerje s spremljanjem Hawai-jazza; 22: Poročila in časovna napoved; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Beležnica

KONCERT.

Danes: Četrtek, 8. januarja 1931; katoličani: Severin; pravoslavni: 26. decembra, Bogojub.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: zaprto.

Opera: Čudežni bar (Gostovanje du-najske opere).

Kino Matica: Ljubljence bogov.

Kino Ideal: V sencni temnice.

Kino Ljubljanski Dvor: Krepostna greš-nica.

Monstre koncert v Zvezdi ob 20.

Predavanje o smučanju ob 20. v društveni sobi Ljubljanskega Sokola. Predava inž. Pogačnik.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg, Kuralt, Gosposvetska cesta.

Iz gledališke bisarne

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 8. jan.: Zaprto.

Petek, 9. jan.: Gospa ministrica. Red D.

Sobota, 10. jan.: Mercadet. Red C.

Nedelja, 11. jan. ob 15.: Princezka in pastirček. Izven. Ob 20.: Glavni dobitnik. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 12. jan.: Razbojnik. Red E.

Nuševeva komedija Gospa ministrica se vprizori v ljubljanski drami v običajni zasedbi z go. Polanco Juvanovo v glavni in naslovni vlogi, ter režiji g. Lipaha v petek 9. t. m. Predstava se vrši za red D.

Opozarjamo na sobotno vprizoritev Balzacove komedije Mercadet. V vsakem pogledu izvrstna in dovršeno vprizorjena komedija je ena najboljših letošnjih predstav. Glavno vlogo igra g. Levor. Režija je dr. Branko Gavella. Predstava v soboto 10. t. m. se vrši za red C.

Golia: Princezka in pastirček. Menda še ni bilo nobeno mladinsko odersko delo sprejeto s tolikim veseljem in aplavzom, kakor najnovejša Goliaeva vesela pravljica Princezka in pastirček. Prva repriza bo v nedeljo 11. t. m. popoldne ob 15. v ljubljanski drami. Opozarjamo na to predstavo staro in mlado. Vsi se bodo izborno zabavali. Veljajo običajne dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 8. jan.: Čudežni bar. Gostovanje dunajske opere. Izven.

Petek, 9. jan.: Werther. Red A.

Sobota, 10. jan.: Moč usode. Red E.

Nedelja, 11. jan. ob 20.: La Mascotte. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 12. jan.: Zaprto.

Za nocojšnje drugo gostovanje dunajske opere je še nekaj ložnih sedežev na razpolago. Vprizori se Čudežni bar (Die Wunder Bar) z jazz-orkestrom. Način vprizoritve je menda popolnoma nov za Ljubno. S tem delom je imela dunajska skupina v Zagrebu največji uspeh. Po ljubljanskem gostovanju odidejo dunajčani v Beograd.

Jutri se poje J. Masseneta »Werther« z g. Gostičem v naslovni partiji. Opera je dosegla v nedeljo prav časten uspeh. Loto poje ga. Sax-Pristovšek, obeta g. Zupan, Alberta g. Grba itd. Dirigent ravatelj Polić, režiser g. Kreft. Predstava se vrši za abonama A.

V soboto se poje Moč usode za abonente reda E, v nedeljo zvečer ob 20. opera La Mascotte kot ljudska predstava po znanih cenah.

Naslednja operna noviteta v operi bo F. B. Fratella »Nina nana punčka moja« in L. Šafranek-Kavičev balet »Figurine«.

Najboljše, najtrajnejše, zato
vzicenejšel

Stražnikova strogost.

Lunatik se pojavi ponoči na ulici v sami srajci. — Stojte! — zakriči stražnik.

— Oprostite, somnambul sem, — pravi moč v srajci.

— Prav nič me ne briga, kakšne veste se, v srajci ne smete hoditi po mestu!

Osveta.

— Milostiva nikoli sama ne kuha? — Samo kadar sem jezna na kuha.

Štirje šolarčki.

— No dečki, kako kaj gre v šoli? — Dobro striček, jaz sem prvi v telovadbi.

— Jaz pa prvi v računanju.

— A jaz prvi v slovnicu.

— Lepo, lepo. Kaj pa ti, Mihec, si tudi ti v čem prvi?

— Da, striček, jaz sem vedno prvi zunaj, kadar grem iz šole.

Strahopetnež.

— Z ženo sta se torej prepirala. Policija pa ni zato na svetu, da bi poravnala domače spore. Poidite domov in uredite to zadevo z ženo sami. To bo najbolje.

— Kaj je pa na drugem mestu najbolje, gospod komisar?

Ljubim, ljubiš, ljubi...

Jutri! Jutri!
WILLY FORST
in
BETTY BIRD

**v filmu petja, čara po-
mladnih noči in božan-
ske mladostne ljubezni!**

Elitni kino Matica

Dnevne vesti

— Razpisane zdravniške službe. V združenih zdravstvenih občinah dravske banovine je razpisanih 109 zdravniških mest in sicer v Brezici 5, Celju 7, Čabru 1, Doinja Lendava 3, Gornji Grad 3, Kamnik 3, Kočevje 5, Konjice 6, Kranj 7, Krško 5, Laško 1, Litija 3, Logatec 3, Ljubljana poklica 6, Ljutomer 5, Maribor, desni breg 7, Maribor levi breg 6, Murska Sobota 4, Novo mesto 3, Prevalje 6, Ptuj 8, Radovljica 4, Slovenj Gradec 4, Smarje pri Jelšah 6. Prošnje je treba vložiti do 1. februarja pri kr. banski upravi dravske banovine.

— Razpisana občinska služba. Pri mestni občini kočevski se odda provizorično mesto občinskega blagajnika proti mesečni plači 2000 Din. Prošnje je treba vložiti do 20. t. m.

— Povišanje pristojbine za radiogram. Notranja brzojavna pristojbina za radiogram, poslana na parnike, je znašala doslej 0,50 Din za vsako besedo, kakor za brzojavke v notranjem prometu. Od 1. januarja pa znaša ta pristojbina 0,75 zlatega franka.

— Razid društva. Društvo za vzdrževanje in zgradbo Sokolskega doma »Telovadnemu društvu Sokol«, Moeste pri Ljubljani, se je po sklepu občnega zbora leta 1923 prostovoljno razšlo.

— Za vzgojitelje in sploh za vse, ki se zanimajo za moderno šolstvo, je nazival Salih Ljubuncić zanimivo knjigo »Škola rada«, kjer opisuje njeno bistvo in pomen od prvih elementov in idej, razpravlja izredno pregledno vse socialne, kulturne in pedagoške vplive, ki so dali sedanjo obliko tej potrebni novosti, posebno podrobno so pa v knjigi obdelane naše kulturne in nacionalne potrebe. Zato je v knjigi opisan cilj pouka naših šol sploh, razen tega pa tudi didaktična in metodična stran, ki predločuje dnevno življenje v šoli. V posebnem in obširni oddelku »Radna obuka« so navedeni primeri, kako je treba pri nas organizirati pouk in kako je treba ravnati pri posrednih predmetih. Knjiga je namenjena zlasti vsem učiteljem nižjih in srednjih šol ter učiteljskem ter se naroča za 20 Din pri avtorju v Zagrebu, Djordjevičeva ul. 17.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno in da padavine niso izključene. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 8, v Skoplju 5, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 1, v Mariboru 0,8, v Ljubljani — 0,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,7 mm, temperatura je znašala — 1,6.

— Strašen roparski umor. V Vlasenici v Bosni je bil te dni odkrit strašen roparski umor. Nekoliko slaboumna in gluha beračica Zariša Begić je imela nezakonsko sina, ki je hodil na delo in s težko prisluženim denarjem preživljal mater. Lani jeseni je odšel Begić v Kram, kjer je bil uslužben pri podjetju Ugar. Pretekli teden je pa trdila odpuštila večje število delavcev, med njimi tudi Begića. Na poti domov se je Begić pridružil njegov znanec Adem Alihodžić iz Begičevega sosednjega sela. Ko sta šla skozi gozd, je Alihodžić s sekirko oplazil prijatelja po glavi, ga cropal in truplo zvlekel v grmovje. Toda že drugega dne je bil njegov zločin odkrit. Nekaj kmlet je opazil krvave sledove, ki so vodili do grmovja, kjer je tudi našel umorjenega Begića. Prijavil je zadevo orožnikom, ki so se istega dne Alihodžića aretirali. Pri njem so našli Begičevo denarnico. Videč, da je razkrinkan, je Alihodžić zločin priznal.

— Dve nesreči na železniški progi. V Okučanih pri Novi Gradski se je te dni priredila težka nesreča, katere žrtev je postal beograjski trgovec Samuel Kahnič. Trgovec se je iz Beograda peljal v Okučanico. Ko se je vlak tik pred Okučanico ustavil, je trgovec mislil, da je na cilju in je skočil iz vagona. Nesreča je pa hotela, da je v tem hipu privozil brzovlak iz Zagreba in trgovec povozil, Kahnič je bil takoj mrtel. Njegovo truplo so prepeljali v Beograd. — Slična nesreča se je pripetila tudi v Drnišu pri Splitu. Železniški čuvaj je hotel tik pred prihodom tovornega vlaka čez progo, nesreča je pa hotela, da je na gladki tračnici spodrsnil in padel. Predno je mogel vstati, ga je vlak povozil in mu odtrgal glavo.

— Epilog groznega zločina. Pred okrajnim sodiščem v Tuzli se je te dni vršila razprava proti Peru Vukotiću in Kostu Mihičiču, ki sta na zverinski način umorila in oropala Simona Petroviča iz Tršča, očeta osmih otrok. Koncem novembra je odšel Petrovič, ki je živel v precej težkem gnetnem položaju, v Zvornik, da tam v banki dvigne 1000 Din. Domov grede se je ustavil v kavarni Mihe Indića in mu poravnal manjši dolg. Plačal je s 1000-dinarskim bankovcem, kar sta videla Vukotić in Mihič.

Bila sta prepričana, da ima Petrovič mnogo denarja in sklenila sta oropati ga. Ko je šel Petrovič zvečer domov, sta ga v temi napadla in ga z nožem dvakrat sunila v glavo, na tleh ležečega sta pa toliko časa brčala in hodila po njem, da je kmalu umrl. Mrtvemu sta vzela 800 Din in pobegnili. Ko sta naslednjega dne izvedela, da ju orožniki zasledujejo, sta se sama javila sodišču v Tuzli, izročila tam 500 Din in priznala zločin. Zagovarjala sta se pa s silobranom, češ, da ju je Petrovič prvi napadel. Tudi pri razpravi sta se skušala izmuzniti na sličan način. Sodišče jima pa ni verjelo in je obsodilo Vukotića na 20. Mihiča pa na 15 let težke ječe. Oba sta se pritožila.

Iz Ljubljane

— Izobesite zastave. Mestna občina ljubljanska izobesi jutri na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije na svojih poslopih državne zastave. Vabim mešastvo, da tudi ono ta dan razobesi na svojih poslopih državne zastave. Mestni načelnik in župan dr. Puc l. r.

— Iz Pocenitev kruha in mesa v Ljubljani. Kr. banska uprava dravske banovine je določila glasom odredbe z dne 23. dec. 1930 št. VI. 24.503/39, da sme biti najvišja cena kruha sledeča: 1 kg kruha iz moke št. 0 4 Din; 1 kg kg črnega in rženega kruha 3,50 Din. Te cene stopijo v Ljubljani skladno z odločbami odredbe takoj v veljavo. Znižuje se tudi cena mesa, počeniš z dne 8. januarja 1931 na podlagi sporazuma z mesarji sledeče: Svinčina: rebra, vrat 18 Din, doslej 20 Din; sink 20 Din, doslej 20 Din; hrbtišče 23 Din, doslej 24 Din. Teletina I. vrste 23 Din, doslej 24 Din; II. vrste 18 Din, doslej 20 Din; rebra 15 Din, doslej 18 Din.

— Iz Plaćevanje dopolnilne prenosne takse. Davčna uprava za mesto Ljubljana razglasi: Po predpisih pripombe 12 k tarifni postavki 12 taksnega zakona pričenja s 1. januarjem 1931 nova petletna takсна perioda za plačevanje dopolnilne prenosne takse. Napovedi o imovini, ki je že zavezana dopolnilni prenosni taksi, se morajo vložiti najkasneje do vstetega 15. januarja 1931 pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, kjer se dobe predpisani vzorci prijav. Zavezanici, ki so bili dopolnilne prenosne takse v prejšnji takсни periodi oproščeni, morajo svojo imovino istotako prijaviti ter s 25 Din kolekovano prošnjo zaprositi za zopetno oprostitve. Kdor v predpisanim roku ne vloži napovedi, plača za vso prihodnjo takšno periodo dvakratni znesek dopolnilne prenosne takse.

— Iz Avtomatični buffet tudi v Ljubljani. V Zagrebu in v Beogradu je imajo avtomatični buffete, zdaj ga dobimo pa tudi v Ljubljani. V trgovinski register je že vpisana družba z o. z. »Avtomatični buffet« z osnovno glavnico 20.000 Din in kot obratni predmet je navedeno vzdrževanje in opravljanje avtomatičnega buffeta, zlasti prodaja alkoholnih in brezalkoholnih pijač, kave, mrvlji in gorskih jedil ter zakuske vobče. Kot poslovodje sta označeni Nada Hočevar in Lidija Bahovec.

— Iz Kanaliziranje Bleiweisove ceste. Mestni delavci pod vodstvom mestnega cestnega nadzorstva so končali kanalizacijska dela na Vrtači in Podrožnikom, te dni so pa pričeli s kanaliziranjem Bleiweisove ceste. Ta cesta še ni imela kanalizacije od Bonačeve vile do Dunajske ceste. Z izkopom so pričeli pri Bonačevi vili od koder kopljejo proti Gosposvetki cesti. Betonske cevi za kanalizacijo merijo v prerezu 60 cm.

— Iz Poroka. V nedeljo 4. t. m. sta se poročila v Ljubljani g. Leo Čebular, uradnik Ljublj. kreditne banke in agilni član Ljubljanskega Sokola, ter gđ. Mici Kovačičeva, lastnica modnega ateljeja na Mestnem trgu. Mlademu paru iskrene čestitke!

— Iz Tovariši gostilničarji! Danes četrtak dne 8. januarja t. l. bo prirejen dobrodelni koncert s plesom v veliki dvorani Kazine. Sporočamo vam, da je to obenem tudi jubilejno praznovanje 40 letnega delovanja novega tovariša g. Frana Krapeša v kavarniški in gostilniški obrti. Spodobilo se, da tega odličnega tovariša dolgoletnega marljivega odbornika in podnačelnika in plemenitega moža čim številneje počastimo s posvetom koncerta in plesa, zlasti ker je prireditev dobrodelna. — Zadruga gostilničarjev v Ljubljani.

— Iz Koncert Glasbene Maticе ljubljanske. V nedeljo, dne 11. t. m. popoldne ob 15. ponovi pevski zbor ljubljanske Glasbene Maticе Berliozovo dramatično legendo »Faustovo pogubljenje« popolnoma v istem obsegu kakor na obeh dosedanjih koncertih dne 9. decembra v Ljubljani in 16. decembra v Zagrebu. Koncert dirigira ravna-

telj Polič, solisti: Vera Majdičeva, Jostp Gostič, Robert Primožič in Anton Petrovič, orkester pomnožen operni, in zbor Glasbene Maticе. Berliozovo delo je v vsakem pogledu izredno interesantno, polno krasnih mest, ki so poverjena deloma solistom, deloma pa zboru in orkestru. Deto je po svojem obsegu ogromno, izvajanje traja 2 in pol uri. Začetek točno ob 15. uri konec pred 18. uro zvečer. Opozorjamo, da so cene za nedeljski popoldanski koncert malo nižje kakor pa so bile na prvem večernem koncertu.

— Iz Vse občinstvo, ki namerava posetiti nedeljski koncert Glasbene Maticе (dne 11. t. m. ob 15. uri v Unionski dvorani), prosimo, da kupi vstopnice že v predprodaji Stroški, ki so združeni z izvajanjem Berliozoveg dela so zelo veliki in Matica more ponoviti izvršitev le v tem slučaju, če bo dvorana dobro zasedena. Zato prosimo za nakup vstopnic v predprodaji vsaj do sobote večera. Zunanji posetniki narote lahko vstopnice v pisarni Glasbene Maticе ali pa v Matični knjigarni, kjer se vrši predprodaja.

— Iz Redni občni zbor Udruga in invalidov Krajevnega odbora v Ljubljani bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. uri zjutraj v Mestnem domu na kr. opozorjamo članstvo. Vabila je prinesiti s seboj. Na občnem zboru bodo izbrani oni siromašni invalidi vdove in sirote, katerim bo naklonjena božična podpora Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Zato naj prinesejo reflektanti s seboj nova »Rešenja«, ako jih še nimajo pa potrdila o podaljšanju invalidnosti po starem zakonu. Razpisana je trafika na Tržaški c. 28/II. Interesanti naj se oglasijo najkasneje do 10. t. m. 1931 v društveni pisarni.

— Iz Službinke pozor! Vodstvo kuharske šole vabi vse gospodinske pomočnice na sestanke, ki se vrše vsako nedeljo in praznik v Prečni ulici št. 2. Prostori so odprti od pol 4. do pol 7. ure zvečer. Vstop prost, pridite v običnem številu.

— Iz Tenis - sekcija SK Ilirija sklicuje sestanek svojega članstva, ki se vrši v petek dne 9. t. m. ob 18. uri v damski sobi kavarne »Emona«. Na dnevnem redu je izvolitev sekcijskega odbora, sestava letnega proračuna in določitev smernic za delo v novi sezoni. Prosi se za polnoštevilno udeležbo. Načelnik.

— Iz Dobrotnica, ki noče biti imenovana, je podarila družbi sv. Cirila in Metoda 1000 Din. Iskrena hvala! 11/n

— Iz Društvo »Soča« naznanja, da predava v soboto 10. t. m. v salonu pri »Levu« g. dr. Ražem Joahim, odvetnik v Ljubljani, o temi: »Biskup Strossmayer, apostol jugoslovske misli«. Začetek ob 9. uri zvečer, vstop vsem prost. 10/n

— Iz Sentiakobski knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11 je izposodila decembra 1930 na 3946 strank 15.613 knjig, celo lansko leto pa na 44.661 strank 166.209 knjig. Upamo, da te številke več govore kot še tako d lgi članki! Ta naša največja javna knjižnica posluje vsak delavnik od pol 4. pop. do pol 8. zvečer in izposoja najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, poljske, ruske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperanto knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno izkaže. Na razpolago popolni imenik knjig. Knjige se pošiljajo tudi po pošti na deželo. Izposojilni rok po en teden več v Ljubljani. 9-n

— Iz Burka »Prostozidarji« petič in šestič na Sentiakobskem odru. V soboto, 10. in v nedeljo, 11. tm. vzpizori Sentiakobski gledališki odbor petič in šestič vlezabavno burko v treh delanjih »Prostozidarji«, pri kateri so se posetniki tako izvrstno zabavali, da je bila dvorana vedno popolnoma razprodana. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

— Iz Sola Glasbene Maticе ima od 7. tm. dalje reden pouk. Na to opozorjamo starše in gojence. Isto velja tudi za konservatoriste

— Iz Odborova seja društva upokojenega učiteljstva v Ljubljani bo v četrtek 8. januarja t. l. ob 4. uri pop. v gostilni pri »Novem svetu«. Vabljeni tudi drugi v Ljubljani ali v bližini stanujoči člani.

Sokol Zgornja Šiška

V nedeljo, dne 11. t. m. se bo vršila prva letna skupščina tega najmlajšega društva v Ljubljanski župi in sicer ob 15.30 v dvorani Nar. prosvetnega društva Vodnik. Ob tej priliki bo članstvu in javnosti odbor podal obračun o dvomesečnem delu, ki je bilo brez dvoma plodonosno, saj je že pripravljani odbor pod predsedstvom sedanjega načelnika br. Poharca ob ustanovni skupščini predal rednemu odboru v roke močno društvo.

Iz lastne sile navzgor je naše načelo — pa smo si že v prvih mesecih brez zun. reklame in prosjačenja nabavili bradlje, blazine, skoke, bremena in palice, postavili na letnem telovadišču zasilen a dober drog. Veliko delo nas še čaka — a ga bomo zmagali. Obisk telovadbe je razen pri žen. naraščanju in članicah zelo zadovoljiv, saj vežba nad 100 moške in žen. dece, 14 — 16 moškega naraščaja in enako število članov. Prednjaški zbor si prizadeva pritegniti še žensko članstvo k telovadbi ter dela na tem, da prično telovaditi tudi starejši bratje. Tudi prosvetno delo ne počiva — vršila se je uspela proslava 1. decembra s sodelovanjem Pevskega odbora društva Vodnik in Čitalnice v Sp. Šiški, dalje nagovori pred vrsto in predavanje člana Saveznega T. O. br. Joki Jesiha — za ta mesec pa je kot uvod k pripravam za vsesok. zlet v l. 1932 predvideno predavanje br. Poharca o Vsesok. zletu v l. 1926.

Za marec se pripravila telov. akademija — in upam, da na prvem javnem nastopu tudi širši javnosti Ljubljane in okolice pokažemo svojo eksistenco in upravičenost in uspeh pravega Sokol. dela. Zdravo.

Dobro srce.

— Tvojega starega, polomljenega konja sem podarila siromašnemu dečku, ki nima očeta.

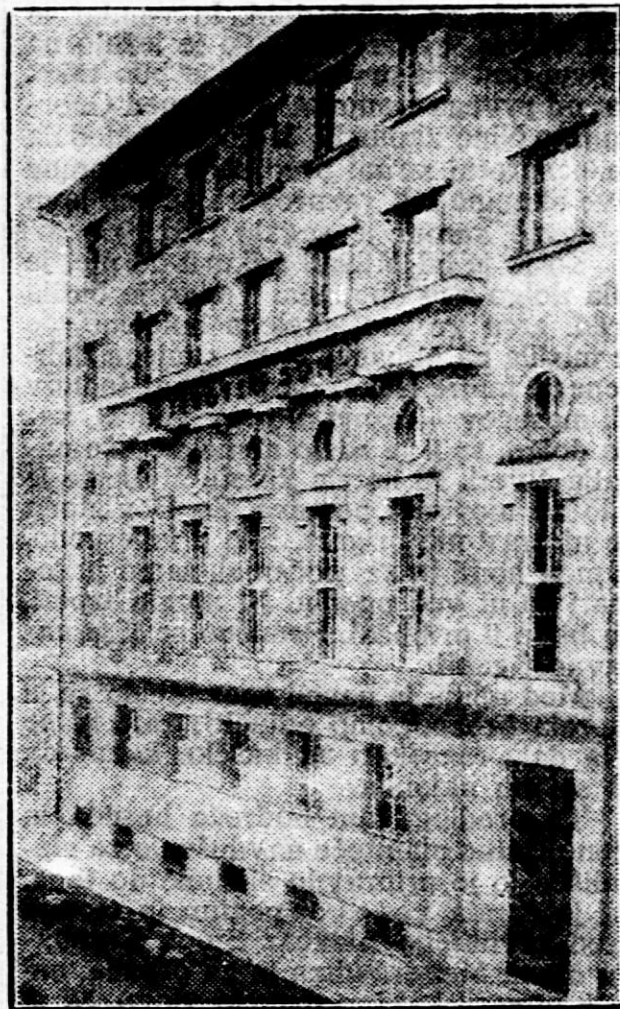
— Raje bi ga podarila našemu pa-

Ponos našega trgovstva

Kakšna je palača Trgovskega doma, ki je bil danes slovesno odprt

Ljubljana, 8. januarja.

Trgovski dom je pričel stavbenik Miroslav Zupan zidati po načrtih arhitekta ing. Vladimira Šubice 6. maja 1929., vanj so se vselili v oktobru 1930. in danes je bil slovesno odprt. Zazidana ploskev je velika 860 m², vsi stropi so železobetonski skozi vse etaže in z razpetino 10 m in so torej do sedaj največji in z največjo obremenitvijo v naših krajih. Stavbna tvrdka Miroslav Zupan na Gosposvetki cesti se lahko upravičeno ponaša, da je to mogočno palačo zgradila z vso solidnostjo in preciznostjo v tako kratkem času. Pa tudi vsa druga dela so z največjim strokovnim znanjem izgovile po načrtih arhitekta ing. Vladimira Šubice same domače tvrdke in sicer mizarska dela tvrdke A. Rojina, F. Ravnikar in Luka Ahafič, slikarska dela in poslatitve stropa Jakob Hlebs, ornamentalne

in navadne parkete J. Puh, električne napeljave F. Mihelič, ključavničarska Jostp Rebek, vodovodno inštalacijo Lovro Pihman, lestence J. Kregar, tapetniška dela firmi Narobe in Sitar, pleskarska Brunčič in Rebernik, centralna kurjava Stegu in dr. dvigala je pa dobavila firma Beabler itd.

Arhitekt inž. Vladimir Šubice, ki nam je zgradil najimpozantnejše palače v Ljubljani, kakor Delavsko zbornico in Pokojniški zavod na Miklošičevi cesti, mestno stanovanjsko hišo na Jegličevi cesti, stanovanjsko hišo ZTOI na Bleiweisovi cesti ter več drugih stavb, gradi pa prav sedaj tudi Dom grafikov na oglu Masarykove in Miklošičeve ceste ter prvi nebotičnik v državi, palačo Pokojniškega zavoda na oglu Dunajske ceste in Gajeve ulice. Vse njegove stavbe se odlikujejo po mirni monumentalnosti in izredno praktični razdelitvi prostorov, ki imajo vsi direktno dnevno luč in zračenje. Navzile največjemu estetskemu učinku pa stavbe po njegovih globoko premišljenih načrtih niso drage, ker uporabljajo silno varčno le najpotrebnejšo dekoracijo, vendar so pa njegovi prostori reprezentativni, če je potrebno, drugače pa elegantni, toplo domači in vedri.

Trgovski dom je dostojanstveno miren in resnoben: slika z resnim delom, solidnostjo in poštenjem zgrajene naše trgovine. Ne vsiljuje se s kričavoštvom, pač pa s svojo trdno in močno enostavnostjo imponira in vzbuja spoštovanje in zaupanje do svojih gospodarjev.

Palača ima nad podprtiličjem in prtiličjem še štiri nadstropja in vsa razdelitev je jasno poudarjena že na pročelju. Nad lahko naznačeno rusiko prtiličja stoji na močnem, z bakreno pločevino poudarjenem zidu 6 dorskih stebrov z močnim arhitravom, ki ima na sredi napis »Trgovski dom«, na krajih pa na vsaki strani med glavama v velikem reliefu, ki predstavlja »Merkurja« po en plitek relief, namreč alegoriji: »Trgovina« in »Blagostanja«. Na levi in desni ter med stebri sega v vsej višini stebrov sedem ozkih oken z okroglimi okenci nad seboj, arhitrav nad njimi pa že zunaj vidno deli veliki dvorani, ki sega skozi I. in II. nadstropje in je naznačena s stebri, od višjih dveh nadstropij fasade, ki je tu le enostavno ploskovno komponirana. Motno zelena ferranova pročelja, rumenkasti umetni kamen arhitektrava, dekorativnih glav ter alegoričnih reliefov in pa belo emajlirani okvirji sklokih oken, tvorijo elegantno mirno, a vsekakor apärtno svežo barvno harmonijo, ki je prav učinkovit in živahen kontrast sivi vsakdanjosti palače banke uprave. Na žalost pa v preozki Gregorčičevi ulici krasna fasada ne more priti do svoje popolne veljave, zato so bili pa stebri in arhitektravi najnujnejša zahteva reprezentativnosti, da deluje fasada efektno tudi od strani.

Streha je ravna in na zadnjem traktu urejena kot terasa.

Na skrajni desni razsvetljujejo okrogla okna v visokih hrastovih vratih vežo, ki vodi skozi palačo na dvorišče z arkadami, kjer stoji enonadstropno poslopje Gremijalne trgovske šole s 6 učnimi sobami, konferenčno in direktorjevo sobo in vsami pritlikinami, na levo pa je veže pridete po stopnicah v majhen vestibul in v mali foyer visokega prtiličja, kjer je vizidna plošča iz temnega podpeškega kamna z napisom.

Trgovski dom v Ljubljani. — Ob petletnici Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani po predlogu g. Ivana Jelatinca idejno zasnovan, je bil po načrtih arhitekta Vladimira Šubice dozidan leta

1930 od društva »Trgovski dom« ustanovljenega od trgovskih organizacij: Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani, Društvo trgovskih politikov za Slovenijo v Ljubljani, Gremij trgovcev v Ljubljani, Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani, Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Odbor društva »Trgovski dom« je bil ob otvoritvi tako sestavljen: predsednik Ivan Jelatin; podpredsednik Ivan Gregor; odbor: Ivan Jelatin ml., J. J. Kavčič, Josip Šporn, K. A. Kregar, J. Ložar, dr. Ivan Pless, Karel Seljak, Lj. Smuc, Stane Vidmar, dr. Fr. Windischer.

Iz tega foyerja, ki je kakor veža, vestibul in stopnišče ometan z zglašenim stikom, na levi vhod v ozko čakalnico pred pisarnami Gremija trgovcev za Ljubljano in okolico, Zveze trg. gremijev in Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč«, ki se kakor vse ostale pisarne gladko poslikane v prikupnih rjavkastih, sivih, zelenih, rumenih, sinjih in rdečih tonih, na desno pa vodi svetlo toranmo stopnišče v veliki foyer pred slavnostno dvorano. To svetlo dvorišče s stenami slonokoščene barve, težko temno hrastovo balustrado, z nežno lososovo-rožnimi svinilnimi zavesami na visokih oknih in njim nasproti na sredo stene pritrjenim vitkim štirioglatim stebrom iz črne kamna iz Lesnega brda, ki nosi izvrstno bronasto busto predsednika Ivana Jelatina st. — to preprosto stopnišče je tudi višek rafinirane elegancije, obenem pa prehod od preprostih svetlih spodnjih prostorov skozi barvitejši in živahnjejši zgornji foyer v bogato dvorano živih barv.

Veliki foyer je dolg 19,50 m in 7 m širok, tla so parketirana s svetlim in temnim hrastom, strop je pa razdeljen na 21 kaset z gredami okrogle barve, ki so obrobene s profili vinske rdeče in modre barve, in s pastelno rjavimi polji z zlatimi stropnimi svetilkami na sredi. Stene slonokoščene barve poživlja 5 temnorjavo luženih hrastovih vrat z ornamentalnimi odpiralnimi drogovi iz medu, zlasti pa do stropa segajoča vrata živo cinobrove barve, ki vodijo v majhen prostor, kakršnemu Nemci pravijo »Anrichte«, pri nas pa »priprava«, opremljen s plinskimi rešoji, toplo in mrzlo vodo ter dvigalom, ki ob prireditelju prinaša za kuhinje in shrambo v suterenu jedila in pijače. Enaka »priprava« je pa tudi na prostorni galeriji velike dvorane, da bo šla postrežba brez tekanja po stopnicah naglo od rok.

Vsa lepota palače je pa koncentrirana v veliki dvorani, ki je najlepša v Ljubljani. Dolga je v empore — od te stare besede izvira naš »poroč« — kakor po nekod pri nas še pravijo cerkvenemu koru — oziroma z reprezentacijskim delom dvorane pod empore 24 m ter 9 m široka, visoka pa je 7 m, a ne samo te dimenzije, temveč tudi vsi detajli so med seboj v silajno posrejenih proporcijah in ravnesojih. Gladke stene živahno sivomode barve so poživljene z belimi okvirji oken, ki se zgrinjajo s svetlojavimi svinilnimi zavesami, in temnorjavimi vrati, ki se na njih svetijo odpiralni drogov iz medu, s tremi belimi kladami med štiri enakimi stebri empor, v reprezentacijskem prostoru pa deluje zlasti močno živoredeči plemeniti safijan 6 visokih naslanjačev, ki med njimi na politiranem orehovem podstavku stoji bronasta busta kralja Aleksandra I., odlično delo kiparja Lj. Zlatarja. Na levi je modralni tudi vsa ostala plastična dela v poslopju. Umetnik je s temi deli zopet dokazal, da je naš največji kipar res visoke kvalitete, ki se z okusom in znanjem zna prilagoditi vsem namogom. Na ozkem živocinobrovem profilu nad modro steno se leskeče vse pozlačeni strop, ki ga nosijo enostavne profilirane močne zlate gredje, povzdolje je pa nalahno kasitiranje stropa povzdignjeno s tenkimi cinobrovimi linijami. Z bleketajočega stropa visi v treh vrstah na rumenih vrvičah 36 elegantnih pozlačenih malih svetilk s cevniimi žarnicami, tako da je dvorana razsvetljena z 2500 svečami, če priračunamo se stropne svetilke v kasetah reprezentacijske niše. Pogled na razsvetljeno dvorano je resnično čudovito harmoničen in reprezentativan, a vendar veselo vder in živahen. Ta zmagoviti vtis harmonije proporcij in barv pa povišuje še delo akad. slikarja prof. Mirka Šubice, namreč čez vso zadnjo steno segajoča karta kraljevine Jugoslavije, kjer je vsaka banovina druge barve, na teh poljih pa narodne noše posameznih banovin in s svojimi najbolj značilnimi stavbami naznačena glavna mesta banovin. Kakor na starih zemljevidih nosijo tudi tu geniji in puti napise »Kraljevina Jugoslavija« — 1930« in »Bog čuva Jugoslavijo«, v spodnjem robu je pa seveda tudi vetrovnica, ki kaže smeri sveta. Mirko Šubice je napravil res najučinkovitejšo dekoracijo dvorani, ki bo gotovo vsem ugajala. Pod sliko stoji dolga, temna tridelna monumentalna hrastova klop, ki je deloma pozlačena.

Pri slavnostni otvoritvi je bila dvorana okrašena še z lovorjevimi piramidami in kroglastimi drevesci, tla niso pa pogrnjena z dragocnimi pristnimi orijentalnimi tili.

Za prostorno galerijo velike dvorane so v II. nadstropju prostori borze, v III. nadstropju so prostori Trgovskega bolniškega in podpornega društva, v V. pa nastanjeni Društvo trgovskih politikov in Društvo veletrgovcev in industrijalcev ter hišni upravitelj v najudobnejših in po principih moderne higijene urejenih prostorih.

Vsa palača je seveda grota s centralno kurjavo.

Trgovci so na svoj dom lahko ponosni, ponosen je pa na vzorno stavbo lahko tudi projektant arh. ing. Vladimir Šubice, stavbenik in vsi dobavitelji.

G. G. Norria.

Vroča kri

Roman.

Stala je nekaj časa nepremično in zrla topo pred se. Kakor v sanjah je odprla vratca in bel ogra. Pod temno zelenimi gostimi listi je našla nekaj poznih vijolic in po zadnjem, vprašujočem pogledu na zapuščeno hišico je zopet zaprla vratca in krenila počasi domov.

Vlekel se je teden, ki ga ni hotelo biti konec. Zdravnik je bil tisti, ki ji je prinesel vest, vrženo kar tako mimogrede, kakor strese človek pepel s cigarete. Cital je baš neko revijo, izhajajočo v San Franciscu, dočim je ona stopicala sem in tja in pogrinjala mizo.

Pomislil, tvoja stara učiteljica klavirja in njen sin sta odpotovala v Evropo... Sin bo baje posejal tam še tri leta akademijo. Povej mi, Zelda, zakaj se nočeš znova lotiti klavirja? Mogel bi si izposoditi manjši klavir in tako bi se lahko vsak večer učila, obenem bi mi pa kaj lepega zaigrala. Kaj misliš ti?

Mihail je ves čas vedel, da bo moral z materjo odpotovati, pa ni imel poguma povedati Zeldi, kakor in kaj je z njim. Ni imel poguma povedati ji, vedel je pa ves čas!

Zdaj ji bo pisal in pojasnjeval, prosil jo bo odpuščanja in ji prisegel večno ljubezen. Toda v tem se je zmotila. Nobenega pisma ni bilo.

VIII.

Zelda je vzel iz milnice edino svilen obleko, ki jo je imela, in pogledala je notranjo stran ovratnika, kjer je bila obleka navadno najbolj umazana. Potem jo je potisnila nazaj v vodo in začela rahlo drgniti mehko blago. Za hrbtno se je grel likalnik in špirit je gorel tako močno pod njim, da jo je peklo v hrbet. Potne kaplje so ji oblivale čelo in tu pa tam ji je zdrknila katera na bujne grudi. Bil je strašno vroč dan, eden najbolj vročih, kar so jih imeli v Newyorcu.

Toda Zeldi se je zdela vročina prijetna. Čim bolj je bilo vroče, tem bolj ji je silila kri v glavo. Poleg tega jo je budilo k življenju živahno vrvenje na ulici. Okna so bila povsod odprta, videlo se je v vse salone in spalnice, po katerih so hodile za silo oblečene postavbe. Proti večeru so se zrbale gručice ljudi pred vežnimi vrati, ženske v lahkih belih oblekah, moški brez suknjic in telovnikov, in slišalo se je pomenkovanje, glasen živčav glasov, smeh in prepevanje, nekje se je oglašal klavir in otroci so skakali vrisoč z ograje na ograjo. Zelda je imela rada tako družabnost, ljubila je veselo življenje, ki se je čutilo povsod okrog nje, ljubila je Newyork z njegovim vrvenjem.

Bila je skoraj dve meseca tu. Bližal se je konec julija. V začetku je imela občutke, da spada Newyork k nji, ona pa k Newyorcu. San Franciscu? Tuje mesto, kjer je prebivala pred leti, mesto srčnih bolečin, jetništva, ponižanja. Žalostni spomini. Kaj je res minulo šele leto dni, odkar je pobegnila? Da, in vendar se ji je zdela, da leži življenje v omih kipečih, prašnih ulicah mnogo bolj daleč nazaj — deset let. Četrto stoletje. Zdaj je previdno ozela svetlo svilen obleko, jo poravnala in položila na okno na polo čistega papirja. Potem je pobrala

23

z oken svoje robce in nogavice, ki so se sušile tam vse jutro. Končno je položila desko na marmornato ploščo umivalnika in jo pokrila s preganjeno rjuho tako, da je bilo za likanje vse pripravljeno. Trdo delo. Na špirit se prav za prav v sobah ni smelo kuhati. Madame Boulanger je Zeldi pojasnila, da je požarna policija zelo stroga, toda dobrodušna dama je prav dobro vedela, da si je večina najemnikov pomagala na ta način. Mnogi so si kuhali za zaklenjenimi vrati na špirit. Kako je dišalo po hiši, posebno v opoldanskih urah, si lahko mislimo. Vendar so pa morali najemniki na videz ubogati madame Boulanger in tako je zaprla Zeldi vrata in okna tako, da ni mogel pihljati v sobo najmanjši vetrič.

In kljub vročini, kljub neznosni soperi je Zeldi tiho prepevala in spretno je drsel njen likalnik po belem platnu. Prav za prav bi si bila morala beliti glavo, toda to ji še na misel ni prišlo. Sedela je že dva meseca brez angažmana v Newyorcu in ni imela še nobenih izglebov, da ga sploh dobi. In vendar je bila vesela, brezskrbna. To je ležalo na Newyorcu. Od prvega dne je bilo tako, da, od prvega trenutka, ko je med Georgom in Nino zapustila ladjo in zagledala na nasprotni strani pred seboj ogromne sive skupine hiš, razprostrajoče se levo in desno kamor je segalo oko.

Ko jo je bil Mihail odkuril od nje, je bila dolgo vsa obupana. Vedno je čutila sredi srca grozno, skelečo bolečino, če je mislila na Mihaela — na svojo ljubljeno fanta. Nekaj časa, nekaj tednov ali mesecev — sama ni prav vedela, kako dolgo, se ji je zdela nemogoče še nadalje živeti. Ni hotela živeti, življenje je bilo za njo brez pomena. Za Boylston se ni prav nič brigala, bilo ji je vseeno, kam je hodil in kaj počenjal, samo prijetni se ni več pustila. Ni mogla trpeti, da bi se ji približal. Psihično se ji je naravnost gabil.

Med njima je nastal spor. Zeldi se je morala brezpogojno oddolžiti; raje bi se bila dala razsekati na kosčke kakor da bi se mu uklonila.

Tu predlog, tam bodreča beseda in njeno lastno plameče navdušenje za gledališče jo je pripravilo slednjič do tega, da je zbrala ves svoj pogum in stopila pred ravnatelja Alzacar Stock Company Maxa Meyerowitza in ga prosila, naj bi ji poveril kakšno manjšo vlogo. Ni je niti zavrnil, niti nahučil, čeprav se je obojega bala. Dejal ji je, da se mora še učiti, posecati dramatično šolo, šolati svoj glas in vaditi. Poslal jo je k miss Bolte. Dvesto dolarjev je bil honorar za poletni tečaj, je izvedela Zeldi v svojo grozo, toda tega se ni ustrašila. Zastavila je svoje dragocenosti, ki ji jih je bil podaril Boylston, prstane, broške, uro na zlati verižici in celo čevlje, obleko in svoj pestri klobuček. Dva stotaka je spravila skupaj in še nekaj čez, zelo malo čez, toda dovolj, da je bila za nekaj časa preskrbljena. Potem ji je ponudila usoda sama roko v pomoč; za božično pantomimo v »Tivoliju« je potreboval Ferris Hartmann posebno osobe. Do prve polovice februarja je zaslužila dvanaest dolarjev na teden. Potem je napočil tisti edinstveni dan, ko je telefonski Meyerowitz po rezervno igralko, in miss Bolte mu je poslala Zeldi. Dobila je vlogo sobarice, ki je morala izgovoriti na odru dve besedi, toda Meyerowitz je kmalu spoznal njen talent in dobila je večje vloge.

Dve napovedani katastrofi

Duhovi so napovedali elementarno katastrofo na otoku Krakatau in strahovito nesrečo zrakoplova »R 101«

Največja katastrofa lanskega leta je bil nedvomno izbruh ognjenika in potres na otoku Krakatau, ki je zahteval okrog 2.000 človeških žrtev. Ta elementarna katastrofa je bila napovedana 3. januarja 1931 v newyorškem klubu »Astrea« na večerni spiritistični seanci, na kateri je fungirala kot medij 20letna Elfrida Whitmann. Medij je napisal v transu na kosček papirja naslednje besede: »Blizu otoka Krakatau nastane strahovita nesreča, ki bo zahtevala nad tisoč človeških žrtev. Del otoka se pogrezne v morje in mnogo ljudi najde smrt v ognju in vodi.« Prorokovanje se je točno izpolnilo. Oni, ki takim rečem ne verujejo, pa lahko po pravici ugovarjajo, da je bilo prorokovanje zelo površno, ker ni navajalo dneva katastrofe in ker napovedovanje vulkaničnih izbruhov in potresov v okolici otoka Krakatau nikakor ni riskantno, kajti to ozemlje je itak znano po pogostih elementarnih katastrofah.

Mnogo zanimivejše je pa prorokovanje druge katastrofe, ki se po številu žrtev ne more primerjati s katastrofo na otoku Krakatau, ki je pa vendar po svoji tragiki pretresla ves svet. Gre za tragičen konec angleškega zrakoplova »R 101«. To grozno nesrečo je napovedal »duh« kapitana Hinchliffa na seancah, ki jih je priredila hči pri potopu »Titanica«, ponesrečenega slavnega angleškega novinarja W. T. Steada in vdova po znanem prekoceanskem letalcu Hinchliffu Estelli Steadova. 19. julija 1928 je bilo izrečeno naslednje prorokovanje:

Neranljivo letalo

Gospodarsko in moralno izčrpano človeštvo si želi miru, močnejši teza sveta pa prav pridno pripravljajo novo krvoprelitje. Mnoge države se oborožujejo tako, kakor da je nova vojna na pragu. Ker je svetovna vojna pokazala, da bodo igrali aeroplani v bodoče tudi kot morilno orodje važno vlogo, grade vse večje evropske države z vso naglico tudi močno zračno brodogradnjo. V tem se posebno odlikujejo Francozi, Italijani in Angličani.

V pariškem Aerosalonu je bil te dni razstavljen enokrilni aeroplan za bombardiranje »Amiot 140 M«. Zgradila ga je tvrdka Societe generale de aeronautique v Argentemiu. Aeroplan je vzbujal med strokovnjaki splošno zanimanje. Dva motorja Lorraine Dietrich »Orion« s 1400 HP žeteta letalo s hitrostjo 242 km na uro, če se pa dvigne aeroplan 5000 m visoko, pače hitrost na 235 km. 5000 m visoko se dvigne aeroplan v 17 minutah. Pri polni obtežitvi tehtla novo letalo 5690 kg. Na aeroplanu je šest strojnih pušk, s katerimi lahko strelja pilot odnosno njegov spremljevalec v vseh smereh. To je zelo važen uspeh, ki je bil dosežen s posebno gondolo, pritrjeno na prednjem delu trupa. Prednji del gondole služi za opazovanje in fotografiranje. Tu so pritrjene tudi naprave za metanje bomb. Zadnji konec gondole ima posebno odprtino, skozi katero se da streljati tako, da je letalo zavarova-

no tudi od zadaj. Novo letalo je praktično neranljivo.

»Rad bi povedal nekaj o novem zrakoplovu, ki ga baš grade. Poznate nekatero možo, ki so pri gradnji zaposleni, toda vi ne boste hoteli s tem siliti v javnost. Zrakoplov se dvigne, ne da bi kdo slutil nesrečo. Napetost bo prevelika, da bi jo prenesel. Ne hotel bi, da bi zadela posadko ista usoda, kakor je mene, kajti J. je moj dober prijatelj. Neverjetno je, kako trdovratni so ti ljudje. Poskusil sem posvariti jih.«

1. avgusta 1928 se je oglašil »duh« kapitana Hinchliffa z novim svarilom, češ, da je nesreča neizogibna, če bodo gradili zrakoplov tako naglo, kajti oni del ogrožajo, ki naj bi držal celoto skupaj, ni dovolj močan. To je očitno napaden tip zrakoplova. V septembru naj bi bil že izgotovljen. Ali bi ne mogli z J. zaupno izpregovoriti in ga posvariti, naj bo previden? Hinchliffova vdova se je odpravila potem v Cardington, da posvari moževega prijatelja in še v novembru ga je opozarjala na pretečo nevarnost.

1. februarja 1929 je bilo izrečeno novo, mnogo jasnejše prorokovanje. Glasilo se je: »Ta zrakoplov se mi ne zdi dovolj trden zgrajen, da bi mogel kljubovati vsem vremenskim oviram, če napram vetru ni dovolj odporen.« »R 101« je spredaj slabo konstruiran in sploh ni varen. Poskusni polet se bo posrečil, na poletu samem bo pa zrakoplov v veliki nevarnosti.«

To prorokovanje je bilo objavljeno z vsemi dokazi v največjem angleškem spiritističnem glasilu »Light«.

Moderno klanje prašičev

Že več let si ljudje prizadevajo modernizirati klanje prašičev tako, da bi uboge živali pri tem ne trpele silnih muk. Zdaj delajo te poskuse v novi, še nedograjeni slavnici v Hamburgu. Prašiče omamijo najprej z električnim tokom, potem spravijo s pomočjo posebnih strojev in naprav čimprej v roke konzumentov. Prašiče, zbrane v posebnem oddelku klavnice, gonijo po vrsti v nekačšno past s premikajočim se odnosno padajočim dnom. Čim stopi prašič na dno, se isto odpre in prašič se ne more več gibati. V naslednjem hipu začne delovati aparat, ki prašiča v dveh ali treh sekundah z električnim tokom omami. Potem se past avtomatično nagne na stran, prašič se zavalja na mizo, kjer ga mesarji zgrabijo in takoj zakoljejo. Ko mu odteče kri, ga položijo v krop, potem pa očistijo in umijejo z mrzlo vodo.

Po dolgi mizi romajo zaklani in očiščeni prašiči v naslednji oddelk klavnice, kjer jih mesarji obesijo za zadnje noge na dva kavlja, ki se v primerni višini premikata po kolesčkih. Tu pregleda prečišči veterinar, potem jim pa izreže drobovje in jih razseka na dvoje. Vsa procedura traja približno 20 minut.

Sokolsko pismo iz Trebnjega

Ko vse zaključuje svoje račune, naj tudi mi izpregovorimo kratko o sokolskem delu v Trebnjem.

Ze nedavno sem omenil, da je tukajšnji Sokol v poletu, saj tako je pokazala tudi prvoednembarska akademija. V vseh odborih (glav. in odeskih) se reformira in urejuje v smislu pravil in posebnika ter usmerja v resno pozitivno sokolsko delo. Določil se je točno program prosvet. sokol. dela in ustanovil P. O. z raznimi odeskimi (dram. glasb. mlad.).

Na prvoednembarski dne Nj. Vel. kralja je društ. P. O. priredil v stari občinski pisarni, ki jo je Sokolu odstopila občina, na poziv sresk. načelstva, prvi prosvetni večer, ki ga je otvoril s pomembnim govorom o kralju Sokolu društ. starosta g. Jakob Novak, na kar je pojasnil društ. prosvetar pomen teh večerov ter v glavnih potezah sokolsko idejo. Lep obisk je pokazal zanimanje za te vrste sokolskih prireditiv.

Lep spored je bil pripravil dram. in glasb. odsek za Silvestrovo, za januar pa je v studiju Meškova Mati v režiji g. D. Pavlina.

Telovadnica je v lepem razmahu, le mladinski oddelki morajo biti večji!

Nedavno se je poslovala od nas agila in vestna društ. načelnica gđc. Zora Hauptmanova, ki je sprejeta v savezno pred. šolo. Želimo ji še večjih uspehov in čim skorajšnjega povratka! Njeno funkcijo je prevzela nič manj navdušena Sokolka gđc. Cilka Zupančičeva, ki bo vodila žensko telovadbo.

V nedeljo 11. t. m. pa zaključijo društvo oficijalno eno leto dela v novem Sokolu ob pol 4. popoldne v sobi g. Pavlina z rednim občnim zborom.

Zdravo Trebnjanski Sokoli! — ar.

Pri zdravniku.

— Gospod doktor, kaj bi bilo bolje za živce mojega moža, morje ali gore? — Milostiva, pojdite vi na morje, moža pa pošljite v gore.

Žrebanje v drž. razr. loteriji

je preloženo na 16. januarja

Nekaj srečk je še na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišee

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugografska

Sv. Petra nasip št. 23
Telefon 2495

Mali oglasi

Vseka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znaklo — Na vprašanja brez znaklov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas 5 par.

Premog, drva, koks

prodaja
»ILIRIJA« d. o. z., Ljubljana, Dunajska c. 46 — telef. 2820
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

Večerni krojni tečaj

Damam, gospodinjam, dijakom, pletiljam o krojenju garderobe perila, otroških oblek (pleteninah) — priredi Krojno učilnico, Stari trg 19. — Učnina tečaju je tako nizka, da se vsaka dama lahko udeleži. — Pričetek 15. t. m. 546

POSESTVO

v Zgornjem Kašlju se prodaja 18. t. m. Pojasmila daje Ivan Porenta, Zavogljje, pošta Hrušica. 545

Stanovanje v Radomlju pritrlično, 3 sob in kuhinje oddam v najem. Zelo primerno za čevljarstvo mojstra, ker sem v teh prostorih izvrševal že več let to obrt. — Pojasmila daje Josip Pogačar, čevljar, Kamnik. 544

Na drobno!

Cenj. občinstvu naznanjam,

da sem otvorila mlekarno

v na novo urejenem lokalu, Bohoričeva 13.

V zalogi bom imela vedno sveže mleko, čajno maslo, sir, stročeno in kislo smetano ter vse druge mlečne izdelke iz MLEKASKE ZADRUŽE MEDVODE-SVETJE.

Jonke Jožica
Bohoričeva 13

KDO BI POSODIL

20 TISOČ DINARJEV na sigurno mesto za nekaj mesecev proti dobrim obrestim. — Cenj. ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Nujno 545«.

PRODAM HIŠO Z GOSTILNO

na lepem kraju v Ljubljani radi bolezni. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Zelo nujno 547«.

HARMONIKE

Izdelujem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente. — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno. —

Na debelo!

Specialiteta, kakršne še nima nobena mlekarja v Jugoslaviji

Specielno (higiensko, prednostno) mleko

posebno priporočljivo za dojenčke, slabotne, bolne in vse ostale odrasle, ki žele uživati res čisto, po določilih tovar. zakona pridobivano mleko (pod stalno kontrolo drž. Higijenskega zavoda v Ljubljani ter nadzorstvom g. sres. veterinarja) — Mlekarske zadruge Medvode-Svetje. — Narodila sprejema

Jonke Jožica, glavna zaloga, Ljubljana, Bohoričeva 13

Toledo vezenje

za najfinejše nevestine opreme v prekrasnih vzorcih, kakor vse druge vezene veze mehanično umetno in ročno

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Struželj.

»Breda« žepni robci kom. 2 Din.

Pozor! Najnovejši entel oblek! Pozor!

Priložnostni nakup

Rokavice

Nogavice

zimsko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kravate, ROBEČKI, vsakovrstne TOALETNE POTREBEŠČINE, naramnice in sploh GALANTERISKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

za vodo. blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!